

POČÁTKY KULTURISTIKY V BLANSKU

VZNIK ODDÍLU A PRVNÍ SPORTOVNÍ ÚSPĚCHY (1965-1971)

Pokusme se přenést v čase do Blanska poloviny 60. let minulého století. Josef Krupa, slévač z místního ČKD, i přes fyzicky náročnou práci nachází dostatek elánu a sil k mnoha sportovním aktivitám. Od atletiky a gymnastiky, přes cyklistiku a skoky na lyžích, věnuje nejvíce času zejména fotbalu.

V roce 1964 se mu dostává do rukou časopis *Tréner a cvičitel'* s metodickým článkem Juraja Višného „*Systém vypracování svalů...*“, na který později navazuje pravidelná měsíční kulturistická rubrika. Následující rok slaví Josef třicetiny, fotbal přenechává mladším a fascinován zcela novým sportovním odvětvím se rozhoduje pro činky. Ve svépomocí postavené a čerstvě dokončené bytovce na Žižkově ulici si spolu s několika podobnými nadšenci zařizuje garáž základním cvičebním nářadím a podle rad v měsíčníku *Tréner a cvičitel'* se hoši snaží poprvé k posilování přistupovat systematicky a technicky správně. Z tohoto období pochází úplně první „garážová“ fotka, jež se váže k počátkům oddílu a kulturistiky v Blansku. Vedle Pepy Krupy (vlevo) na ní pózuji Gloser, Malinka, Gögh a Šaman (vpravo).

Na fotce bohužel chybí šestý do party, Jarda Plachý, který fotografa nestihl, jak sám vzpomíná. Nikdo tehdy netušil, že právě on bude mít zanedlouho nesmazatelnou zásluhu na rozjezdu a mnohaleté existenci oddílu, ale k tomu se dostaneme.

Tato parta borců se pochopitelně chtěla nějak identifikovat a dát si jméno. Nějaké západní, ale současně neprovokující. Zásadní inspirací se jim stal vítěz prvních dvou ročníků americké kulturistické soutěže Mr. Olympia (1965-66), Larry Scott. Hoši si půjčili jeho iniciály a začali si říkat „LASC“. Důkaz o tom lze najít ještě dnes na dveřích od sklepa v bytovce, kde napsal „LASC muscle Klub“ připomíná tehdejší klubovnu prvních blanenských kulturistů. Dalším důkazem, tentokrát již regulérním oddílovým, jsou poslední kusy litinových kotoučů s nápisy „KULTURISTICKÝ ODDÍL LASC“, které ještě lze objevit ve stávající posilovně. Není snad pochyb o tom, že slévač Josef Krupa je tehdy odlil ve slévárně ČKD na oficiální objednávku nového oddílu ☺.

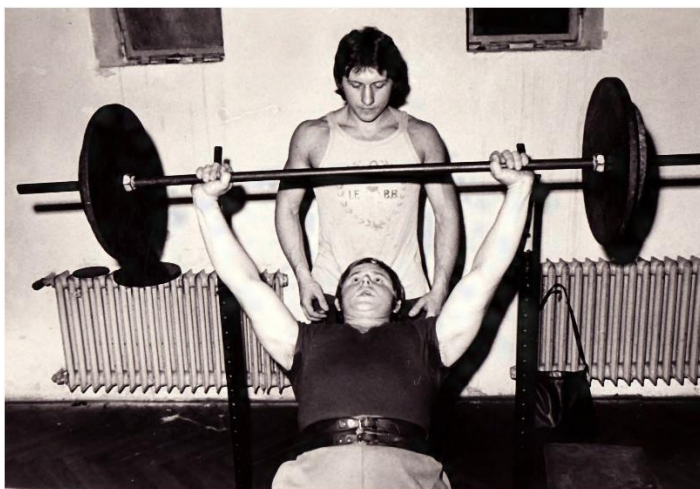
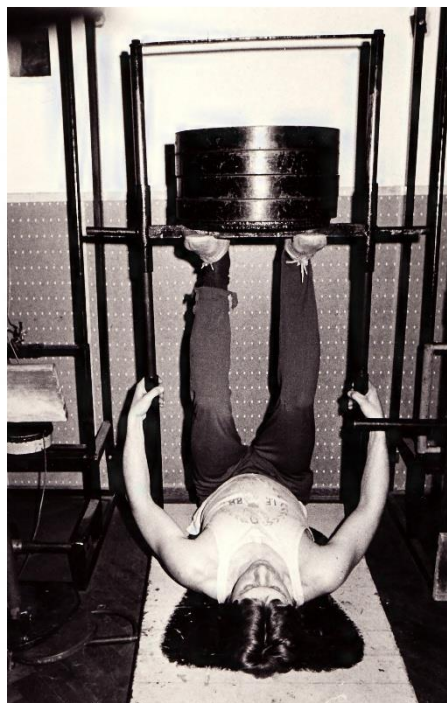
Krupova garáž splnila účel prvního prostoru k posilování, ale přes zimu se takto provozovat nedala. Taktéž sousedé v bytovce nebyli rachotem z této činkárny zrovna nadšeni. Josef tedy hledá a nachází nové a větší útočiště v předsáli tělocvičny učiliště ČKD Blansko. Užívání těchto prostor však vyžadovalo přizpůsobovat se ostatním sportovním skupinám, které se v tělocvičně střídaly.

Tou dobou na téměř opačném konci Blanska bušil se svými činkami v kůlně jakýsi Eda Pokorný. Borci v tělocvičně o něm tehdy neměli tušení, avšak on o partě kulturistů věděl a od kamaráda z ulice, který chodil do tělocvičny na basket, získával „tajné“ informace ☺, kolik si už chlapi nakládají na benčpres. To jej motivovalo k větším, prozatím však osamělým výkonům. Než se odhodlal k partě přidat, musel narukovat na vojnu. Jeho pravý čas ale teprve přijde.

Vraťme se zpět do testosteronem našlapaného předsáli tělocvičny učiliště. Jeden z prvních zápisů v oddílové kronice z tohoto období doslova uvádí: „*S postupným vývojem cvičenců musely být zvyšovány tréninkové dávky. To mělo za následek prodlužování tréninku, čímž jsme zasahovali do činnosti jiných sportovců.*“ Je jasné, že odhazování činek a vzájemné hecování moc nešly dohromady se sousedícím kolektivním sportováním. Tento neutěšený stav v důsledku znamenal odsun kulturistů do tělocvičné šatny a přilehlé chodby. Na tomto místě je dobré poznamenat, že kulturistika tehdy v ČSSR nebyla oficiálně uznávaná jako regulérní sport a vzhledem ke svému západnímu původu neměla rozhodně na růžích ustláno. Bylo třeba fungovat pod hlavičkou gymnastiky nebo vzpírání, což v podmínkách učilištní tělocvičny znamenalo jistý problém. Není tedy divu, že pro některé vlivné funkcionáře byli mladí bodybuilderi čím dál více trnem v oku. Kronika opět uvádí: „*Každé zjištění porušení podlahy a odpadlé omítky na zdech bylo připisováno na vrub činnosti kulturistů.*“ Bylo jasné, že tento napjatý stav dlouho nevydrží.

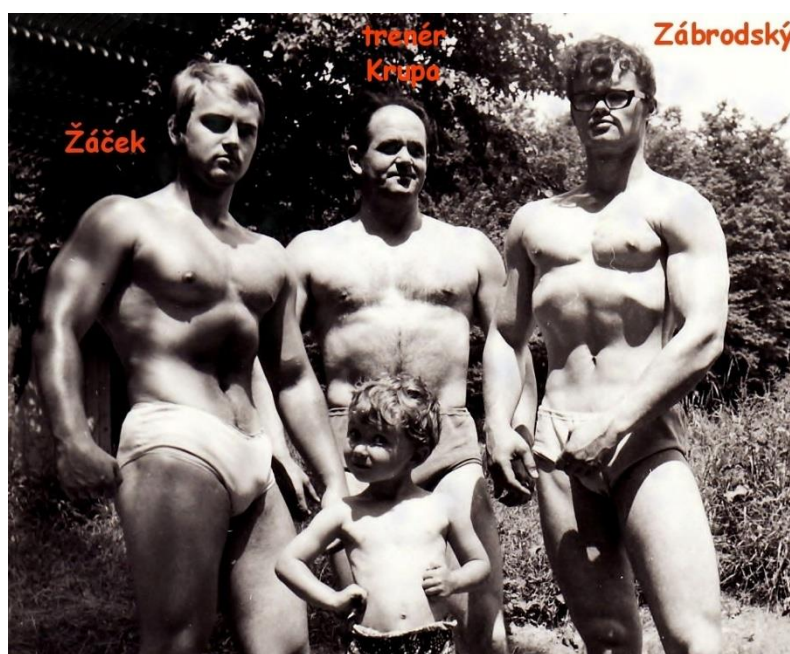
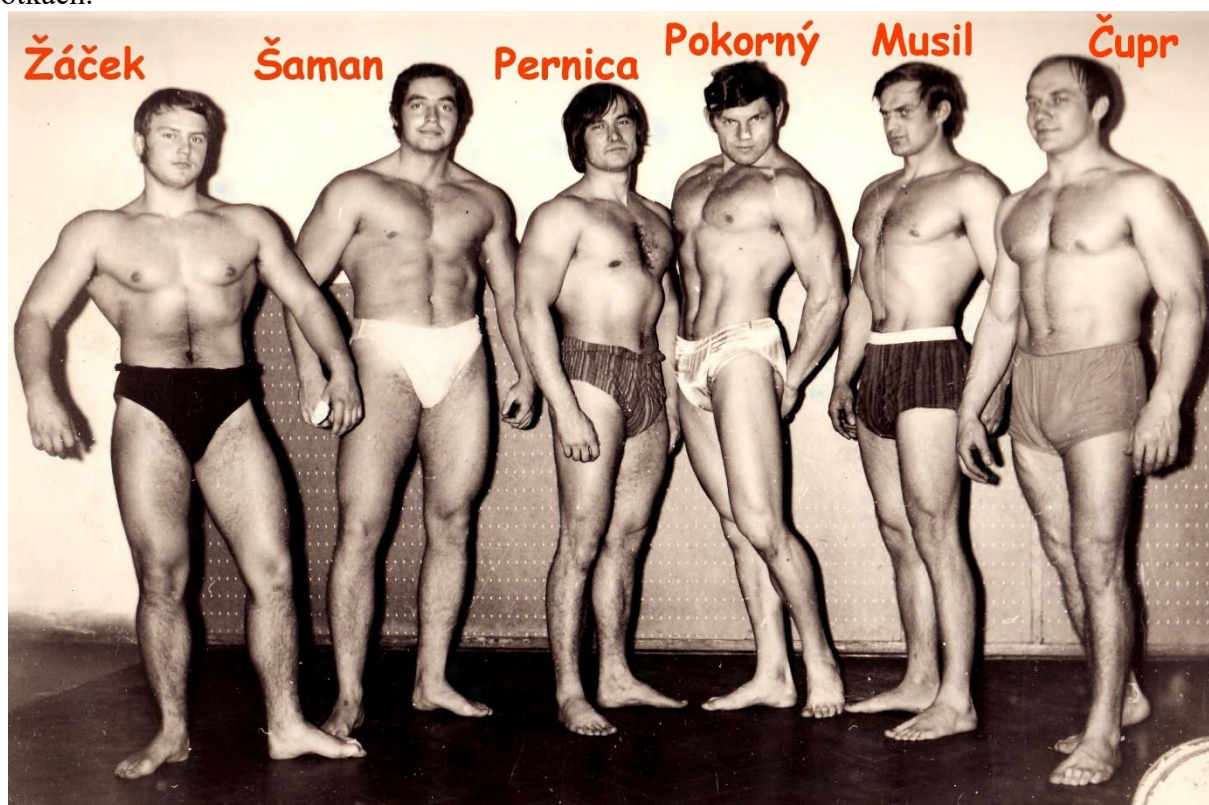
A zde právě zásadním způsobem Josefu Krupovi v hledání nového prostoru k posilování pomáhá výše zmíněný Jarda Plachý. Ten se domlouvá se svým otcem, tehdejším šéfem blanenského šermířského klubu, aby uplatnil svůj vliv a pomohl najít nějakou nevyužívanou místnost ve sportovní hale tehdejšího Spartaku Metra Blansko. A podařilo se! Zrovna šerm byl v tělovýchovné jednotě na ústupu a suterénní šermířský sálek zel prázdnotou. Kronika oddílu o tomto zlomovém okamžiku říká: „*... kulturističtí nadšenci odchází do sportovní haly Metry Blansko, kde dostávají k dispozici pěkný sál, který nám už skutečně vyhovuje jak po stránce prostorové, tak klimatizační.*“ Trenér Krupa dojednává vstupní formality a tělovýchovná jednota se tak v roce 1967 rozrůstá o další nový sportovní klub, Oddíl kulturistiky Spartak Metra Blansko. Parta borců po přestěhování narádí z tělocvičny učiliště jistě neměla tušení, že oddíl v nových prostorách Spartaku zakotví tak pevně, že zde beze změny bude mít svoji posilovnu i po mnoha desítkách let. Tento přesun byl pro oddíl opravdu zásadním a pozitivním milníkem. Díky Jardo.

I přesto, že cvičební nářadí v prvních domovských prostorách bylo tehdy základní a ryze samovýrobní, nadšení trenéra i borců bylo obrovské. Kdo zná aktuální moderní vybavení posilovny, může s odstupem 60-ti let s úsměvem posoudit rozdíl od tehdejší úrovně, kterou reprezentují následující snímky.

Vracíme se k Edovi Pokornému, o kterém již byla zmínka. V roce 1970 se vrací z vojny a dozvídá se, že jeho předvojnoví „konkurenti“ již naplno makají v nových prostorách. Definitivně se rozhoduje k seznámení s trenérem Krupou, k čemuž se váže již legendární oddílová historka. Eda věděl, že má trenér chatu v Jedovnicích a že se o víkendu s rodinou chodí slunit k rybníku Olšovci. Josefa tehdy u vody (nebo přímo ve vodě) vyhledal a osmělil se se žádostí, zda by mohl chodit cvičit do posilovny Spartaku. Trenér Krupa si jej údajně pozorně prohlédl a pronesl: „Prsa máš jak stará indiánka, ale mohli bychom to s tebou zkusit“ ☺. Byl to skvělý tah, jak se zanedlouho ukázalo. Nejenže to spolu zkusili, ale díky velkému talentu a usilovnému tréninku se Eda stal za pouhý rok nejlepším борcem oddílu.

Přední a největší svalovci z počátku 70. let minulého století, pocházející z Oddílu kulturistiky Spartak Metra Blansko, jsou spolu s trenérem Josefem Krupou zvěčněni na následujících fotkách.

Naši borci, kteří do té doby oživovali svým vystoupením například taneční večery a jiné místní kulturní akce, poprvé oficiálně předvedli svoji formu na kulturistických soutěžích v roce 1971. Úplně první soutěží v historii oddílu byl okresní přebor juniorů a mužů, konaný 13. 2. 1971 v Brně. Jak uvádí dobový tisk, celkem se zde představilo 29 závodníků ze šesti předních oddílů okresů Brno-město, Brno-venkov, Břeclav a Mikulov. Zde si naposledy vypůjčíme text

z oddílové kroniky, který autenticky zachycuje tehdejší premiérovou atmosféru: „Na okresní soutěž jsme jeli poněkud se strachem a velkou trémou. Neměli jsme ještě tolik zkušeností, což se ukázalo např. v provedení povinných póz. Všechny nás překvapil Eda Pokorný, jenž podal skvělý výkon ve volné sestavě a stal se vítězem své mužské kategorie. Na předních místech se umístili také K. Zábrodský (3. v juniorech) a J. Žáček (2. v juniorech). Např. tréma a malá závodnická zkušenost oddělila Žáčka od prvního místa. Z okresní soutěže jsme se vrátili velmi příjemně překvapeni, nejvíce však Pavel Čupr, jenž neustále zdůrazňoval své 4. místo v mužích a začal tvořit vlastní (velmi zajímavé) tréninkové metody.“

Na prvních soutěžích v roce 1971 se tedy naši borci otkali, spolu s trenérem se seznámili s konkurencí a načerpali cenné zkušenosti, aby je po tvrdém tréninku dokázali zúročit v letech následujících. A to si pište, že se výborné výsledky dostavily. Více se o nich můžete dočíst v oddílových příspěvcích do výročních almanachů TJ v sekci HISTORIE ODDÍLU.

Nikdy však nešlo pouze o bušení v posilovně a předvádění figury na pódiu či na koupališti. Neoddělitelně důležité a svým způsobem přitažlivé bylo pro nás vždycky vybočení z pracovního shonu a starostí, potkávání se ve volném čase, vzájemné kamarádství, ale také vzájemná pomoc mezi sebou a nezapomenutelné přátelské sešlosti. Proto se již po tři generace dodnes scházíme v posilovně, proto nás to tam stále neviditelně táhne.

Zůstaňme vděční průkopníkům blanenské kulturistiky a zakladatelům oddílu, že nastartovali skvělou tradici, ze které máme potěšení, uspokojení i užitek již více než 60 let.

S úctou k otci i ostatním zakladatelům oddílu
Michal Krupa, 05/2026